

**LOŠIMŲ PRIEŽIŪROS TARNYBA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ
MINISTERIJOS
KONSULTACIJA DĖL KOVOS SU MANIPULIAVIMU AUKŠTO MEISTRISKUMO SPORTO
VARŽYBOMIS**

2021-12-22

Vilnius

Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Priežiūros tarnyba), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatyme (toliau – ALĮ) Priežiūros tarnybai suteikta teise gauti informaciją, reikalingą priežiūros funkcijoms atlikti (ALĮ 29 straipsnio 1 punktas), vykdo manipuliacijų aukšto meistriskumo sporto varžybomis stebėsenos ir kontrolės veiksmus bei bendradarbiaudama su kitais subjektais, suinteresuotais efektyvia kova, siekiant užkirsti kelią manipuliacijoms aukšto meistriskumo sporto varžybomis, teikia šią konsultaciją.

**LAŽYBŲ ORGANIZAVIMO REGLAMENTO NUOSTATŲ
DETALIZAVIMAS IR LAIKYMASIS**

ALĮ 18 straipsnio 1 dalis numato, kad lošimai yra organizuojami pagal lošimo reglamentą. Priežiūros tarnyba pažymi, kad bene kiekviena lažybas bei nuotolinius lošimus organizuojanti bendrovė savo lažybų organizavimo reglamentuose, taip pat ir nuotolinio lošimo, turi nusistačiusi veiksmus ir procedūras, kurių privalo laikytis, pastebėjus galimą manipuliacijų aukšto meistriskumo sporto varžybose atvejį. Tačiau vis dar pasitaiko atvejų, kuomet lažybas organizuojančios bendrovės nesilaiko numatytų procedūrų arba lošimų reglamente nėra aprašyta aiški tvarka, kuria turėtų vadovautis lažybas organizuojanti bendrovė, norinti priimti sprendimą stabdyti lažybų išmokėjimą ir/ar anuliuoti lažybų įvykį dėl galimo manipuliacijų aukšto meistriskumo sporto varžybomis.

Kaip pavyzdį būtų galima pateikti Priežiūros tarnyboje gautą užklausą, kaip reikėtų lažybas organizuojančiai bendrovei elgtis, kuomet pastebėjusi galimą manipuliaciją aukšto meistriskumo sporto varžybomis, lažybas organizuojanti bendrovė kreipėsi į paslaugų tiekėją, kuris iš turnyro organizatoriaus gavo informaciją, kad rungtynių baigtis buvo iš anksto žinoma, o neteisėtus veiksmus atlikusi sportininkė buvo diskvalifikuota. Priežiūros tarnybos teirautasi, kaip lažybas organizuojančiai bendrovei elgtis, ar šiuo atveju lažybas organizuojanti bendrovė galėtų anuliuoti lažybų įvykį. Atsakant į šį klausimą pažymėtina, kad tik tokiu atveju, jei lažybas organizuojančios bendrovės reglamente bus nustatyta galimybė anuliuoti lažybas po to, kai bendrovė gavo patvirtinimą iš atitinkamo sporto renginio organizatoriaus dėl to, kad atitinkamas lažybų įvykis yra susijęs su nesąžininga veikla, bendrovė gali anuliuoti lažybas ir grąžinti statymų sumas. Atkreiptinas dėmesys, kad praktikoje manipuliacijoms aukšto meistriskumo sporto varžybomis yra nustatomas po atlikto kompetentingų institucijų tyrimo, o ne tik remiantis stebėsenos agentūros pateikiamais įspėjimais, neoficialiais turnyrų organizatorių pranešimais ir panašiai.

Iš to, kas paminėta, darytina išvada, kad ne visos Lietuvos Respublikoje lažybas organizuojančios bendrovės yra tinkamai savo lošimo reglamentuose aprašiusios procedūras ir tvarkas, susijusias būtent su galimais manipuliacijų aukšto meistriskumo sporto varžybomis nustatymo atvejais, informacijos

nepateikimu klientams, įtariant apie jų tam tikrus nesąžiningus veiksmus ir panašiai. Rekomenduotina lažybas organizuojančioms bendrovėms periodiškai peržiūrėti lažybų organizavimo reglamentuose esančias nuostatas, susijusias su bendrovės veiksmiais ir procedūromis, kurių privalu laikytis, įtariant galimą manipuliavimą, esant reikalui nuostatas koreguoti, detalizuoti.

Kita aktualija, susijusi su klausimu, ar lošimo organizavimo reglamente galima nustatyti sąlygas, pagal kurias būtų ribojamas atskirų asmenų ar jų grupių dalyvavimas organizuojamose lošimuose, jeigu tokiomis priemonėmis bendrovė siektų savo paslaugas teikti socialiai atsakingai, taip pat, jei bendrovė siektų įgyvendinti šalies sporto organizacijų sprendimus savo nariams neleisti dalyvauti lažybose dėl sporto įvykių taip pat asmenims, dėl kurių turi pagrįstų įtarimų, kad jie dalyvauja iš anksto sutartose varžybose.

Atsakant į šį klausimą, pažymėtina, kad ALĮ 18 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad lošimų organizavimo reglamentą, jo pakeitimus ir papildymus tvirtina Priežiūros tarnyba. Tai reiškia, kad lošimų organizavimo reglamento rengimas, pakeitimas ar papildymas yra lošimų organizatoriaus pareiga, o Priežiūros tarnyba, įvertinusi pateiktus tvirtinti lošimų organizavimo reglamentus, juos patvirtina arba atsisako patvirtinti, nustačiusi prieštaravimų azartinius lošimus reglamentuojantiems teisės aktams. Lošimų organizavimas yra valstybės griežtai reglamentuojama sritis, kurioje lošimų organizatoriui nustatyta pareiga užtikrinti lošimų organizavimo proceso teisėtumą. Lošimų organizatorius turi veikti laikydamasis teisingumo ir sąžiningumo principų, jo veiksmai turi būti motyvuoti, pagrįsti ir privalo atitikti konkrečių įstatymų straipsnius ar lošimų organizavimo reglamento punktų reikalavimus. Todėl lošimų organizatoriai savo veiksmų negali grįsti prielaidomis, įtarimais ir atskirų asmenų ar jų grupių dalyvavimą jos organizuojamuose lošimuose riboti teisės aktų nedraudžiamais atvejais. Taigi bendrovė galėtų riboti atskirų asmenų ar jų grupių dalyvavimą jos organizuojamuose lošimuose tik tokiu atveju, jei tie ribojimai būtų pagrįsti konkrečiais teisės aktuose nustatytais pagrindais, kurie turėtų būti nurodyti bendrovės lošimų organizavimo reglamente. Todėl, kaip minėta, ribojimai dėl įtarimo, kad lošėjas dalyvauja iš anksto sutartose varžybose yra negalimi, tokiais atvejais, bendrovės reglamente nustatyta tvarka turėtų būti stabdomi laimėjimų išmokėjimai, kreipiamasi į atitinkamas teisėsaugos institucijas. Asmenų ar jų grupių dalyvavimo bendrovės organizuojamuose lošimuose ribojimai, siekiant savo paslaugas teikti socialiai atsakingai, galimi tik esant ALĮ 20⁶ straipsnyje nustatytoms sąlygoms, t. y. tik esant rašytiniam lošėjo prašymui ir tik tokie, kokie nurodyti šio straipsnio 1 dalyje.

BENDRADARBIAVIMAS

Priežiūros tarnyba skatina lošimus organizuojančias bendroves skirti pakankamą dėmesį kovai prieš manipuliacijas aukšto meistriskumo sporto varžybose, taikant efektyvias priemones, padedančias aptikti, įrodyti ir užkirsti kelią manipuliacijoms sporto varžybomis. Bendradarbiavimas su susijusiais subjektais yra vienas iš kertinių ramsčių kalbant apie efektyvią kovą su manipuliavimu aukšto meistriskumo sporto varžybomis.

Priežiūros tarnyba norėtų atkreipti dėmesį ne tik į teigiamai vertinamas priemones, tokias kaip klientų statymų stebėseną, partnerystę su tarptautinėmis organizacijomis, kurios teikia lažybų organizatoriams įspėjimus (alertus) apie galimai sutartas varžybas, tačiau ir į tai, kaip svarbu stebėti lažybų rinką prieš sporto įvykius, ypač, kai kalbama apie Lietuvos sporto įvykius, bei laiku imtis priemonių, informuojant kompetentingas institucijas apie įtarimus keliančias aplinkybes. Priežiūros tarnyba skatina lažybų organizatorius pranešti ne tik apie įtarimus, pavyzdžiui, prieš sporto įvykį pastebėjus neįprastai

dideles sumas, iš kurių lažinamasi dėl konkrečių varžybų baigties, ar drastiškai pasikeitus koeficientams, tačiau ir tais atvejais, jei dėl tam tikrų aplinkybių lažybų bendrovė priima sprendimą iš pasiūlos išbraukti rungtynes arba nesiūlyti konkrečių rungtynių savo lažybų pasiūloje. Tai svarbu tam, kad įvertinus informaciją, būtų galima imtis situacinės prevencijos priemonių dar prieš įvykstant sporto įvykiui, taip pat svarbu vykdomai manipuliavimo aukšto meistriskumo sporto stebėsenai. Taigi rekomenduotina, pastebėjus bet kokį galimą manipuliavimą, nedelsiant apie tai informuoti Priežiūros tarnybą ir kitas atsakingas institucijas: sporto federaciją, policiją ir t. t. Atsižvelgiant į sunkumus, tiriant ir renkant potencialių manipuliacijų įrodymus, svarbi visa lošimus organizuojančių bendrovių turima oficiali ir neoficiali informacija, todėl kartu su pranešimu rekomenduotina pateikti visą turimą su pastebėtu manipuliavimu susijusią informaciją.

INICIATYVUMAS

Ne mažiau svarbūs lošimus organizuojančių bendrovių teikiami pasiūlymai Priežiūros tarnybai, kurie galėtų prisidėti prie galimybės užkardyti manipuliacijas sporte.

PRIEŽIŪROS TARNYBA TYRIMŲ NEATLIEKA

Priežiūros tarnyba pastaruoju metu gavo iš prižiūrimų ūkio subjektų ne vieną prašymą ištirti įtariamus manipuliavimo sporto varžybomis atvejus. Pažymėtina, kad Priežiūros tarnyba nevykdo tyrimų, susijusių su manipuliavimu sporto varžybomis. Tai daro teisėsauga. Dėl drausminės atsakomybės sprendimus priima pačių sporto organizacijų atstovai. Priežiūros tarnyba analizuoja ir apdoroja gaunamus duomenis, esant poreikiui, kreipiasi į prižiūrimus ūkio subjektus dėl papildomos informacijos ar paaiškinimo pateikimo, vertina turimą informaciją ir, esant reikalui, teikia informaciją ikiteisminio tyrimo institucijoms.

Kilus papildomiems klausimams, galima kreiptis į Priežiūros tarnybos patarėją Sandrą Vitkevičiūtę arba Kontrolės skyriaus vyriausiąją specialistę Irmą Venckuvienę (tel. 8 5 233 6246).